

אות הבלי

את החברים הערביים בפה. עשיתי קנוניה עם משה ארנס. קשרתי קשר עם שופטי בית-הדין העליון. כקצור, איש איום. אך את הטענה המוחצת ביותר נגדי השמיע ח"כ תופיק טובי באסיפה פומבית אצל הברווזים בנגב. הוא אמר שאני הפכפך. אין לי ברירה. אני נאלץ להודות באשמה זו. אני מקנא בארנס בלתי-הפכפך כמו תופיק טובי. הוא יציב. הוא איתן. הוא דבק ברעתו באש ובמים. למשל: כאשר מוסקווה התנגדה להקמת המדינה היהודית, טובי תמך במוסקווה. כאשר מוסקווה שינתה את טעמה ברלילה ואנדריי גרומיקו נאם בזכות הקמתה של מדינה יהודית, טובי תמך במוסקווה. כאשר סטאלין שלח לנו נשק במלחמת-העצמאות, טובי תמך במוסקווה. כאשר סטאלין הכריז כעבור שנה כי ישראל היא יצירת-כפיו של האימפריאליזם, וכי הרופאים היהודיים שלו מנסים להרעילו, טובי תמך במוסקווה. כאשר קבע ניקיטה כרושצ'וב כי סטאלין היה באותם הימים חולה-רוח, וכי האשמות נגד הרופאים היהודיים היו עלילות שפלות, טובי תמך במוסקווה. כאשר הקרמלין תמך בגמאל עבראלי-נאצר, טובי תמך במוסקווה. כאשר הקרמלין תמך בעבראלי-כרים קאסם, איבן המושבע של עבראלי-נאצר, טובי תמך במוסקווה. כאשר מוסקווה העלתה על גס את יאסר ערפאת, טובי תמך במוסקווה. כאשר מוסקווה איפשרה לחאפז אל-אסד להשתתף בטבח הפלסטינים בתל-אביב, טובי תמך במוסקווה. כאשר הניחה מוסקווה לאסד להסתער על טריפולי כדי להרוג את ערפאת, טובי תמך במוסקווה. וכן הלאה. עמדה עקבית, ללא שום תהפוכות. קו ישר כסרגל. כלי ויגזאגים.

ואילו אני — ארנס הפכפך הנני. כאשר מוסקווה עושה משהו טוב, אני תומך במוסקווה. כאשר מוסקווה עושה משהו רע, אני נגד מוסקווה. כאשר ארצות-הברית עושה משהו טוב, אני תומך בארצות-הברית. כאשר ארצות-הברית עושה משהו רע, אני נגד ארצות-הברית. כאשר ממשלת-ישראל מחזירה שטחים ומפרקת התנחלויות תמורת שלום, כמו בסניני, אני תומך בממשלת-ישראל. כאשר ממשלת-ישראל מספחת שטחים ומרכאת את תושביהם, אני נגד ממשלת-ישראל. מה לעשות? כזה אני. ארנס הפכפך ללא תקנה. אני ממש מקנא בתופיק טובי.

גאולה כהן בעד מוסקווה

וא"פרופו רק"ח: הפרוטוקול של ועדת-הבחירות המרכזית, שדנה בפסילת הרשימה המתקרמת לשלום, הוא מיסמך היסטורי. אני מקווה שיימצא נרצח שימנע את הרצאתו לאור בשלמותו, כחוברת-לימוד, על כל 124 עמודיו. יש הרבה פגמים בחוברת מאלפת זו. אחת מהן נוגעת לרק"ח. בלהט הוויכוח נשאלה גאולה כהן על-ידי אחד מחברי-הוועדה מדוע היא רוצה לפסול את הרשימה המתקרמת. ואינה מבקשת לפסול את רק"ח. הרי רק"ח מתיימרת לדגול, כמו הרשימה המתקרמת, בשלום המבוסס על דרישה בין ישראל ומדינה פלסטינית, בעיקבות משאומתן עם אש"ף, הנציג הגליטימי הביילעדי של העם הפלסטיני.

והנה תשובת גאולה כהן, לפי הרשום בעמוד 22 של הפרוטוקול המוקלט:

ח"כ גאולה כהן: "...אני רוצה לעבור לטענה שהרי סוף-סוף יש כבר רק"ח כזאת, המבררת על הנציג הגליטימי שהוא אש"ף (התשובה על הטענה הזאת היא) שקודם כל, רע אחד לא מצדיק רע שני. זה האל"ף. ב"ת: אם יש פרצות, אז לא צריך להגדיל אותן, אלא צריך לסתום אותן. (אך) ככל וזאת יש הברל, רק"ח היא תנועה של האידיאולוגיה המארכסיסטית-קומוניסטית, שהיא מכוונת על-ידי מוסקווה. זו מעצמה בינלאומית."

כהן

עמדה, גם רק"ח לא קבעה עמדה. זה נשמע כבדיחה, אך יש בזה היגיון. גאולה כהן וחבריה אינם חוששים מפני מילגה שהיא "מכוונת", לדבריה, על-ידי מוסקווה. היא בטוחה שמוסקווה, כמו ארצות-הברית, אינה מעוניינת בשלום ישראלי-ערבי. אבל היא חוששת מפני פלסטינים עצמאיים, הרוצים בשלום, והנותנים את ידם לכוחות-השלום היהודיים. כי תנועה כזאת עלולה להוביל אל השלום, והשלום פירושו סוף רעיון ארץ-ישראל השלמה. כמו על כל מעשיה של גאולה כהן, רפאל איתן, אריאל שרון ודומיהם אפשר לאמר, כריברי שקספיר: זהו שיגעון, אבל יש שיטה בשיגעון הזה.

יהיה אשר יהיה, יהווה מיסמך מישפטי היסטורי, ויילמד כבתי-הספר למישפטים במשך שנים רבות. היה לי יריד, עורך-דין בשם יעקוב ירדור (יוד צרויה, רי"ש צרויה). הוא היה יליד רומניה, מאנשי לח"י, ידידו הקרוב של נתן יליד-מור. כאשר הקמת, יחד עם יליד-מור ואחרים, ב"כ 1956 את "הפעולה השמית", הצטרף גם ירדור. הוא היה עורך-דין. הוא השתתף בחיבור המינשר העברי, שהוא אבי-אבות כל תוכניות-השלום של כל תנועות-השלום שקמו בישראל מאז. הפעולה השמית קיימה מגעים עם חוגים רבים בקרב הציבור הערבי בישראל, ובין השאר גם עם האנשים שהקימו את קבוצת אל-ארד ("הארמה"). ניסו להשפיע עליהם לאמץ לעצמם מצע שיכיר בפירוש נכונות-הקיום של מדינת-ישראל וזכות הפלסטינים להקים מדינה משלהם לצד ישראל. לצערי לא הצלחנו בכך, וההמשך ידוע. אל-ארד הוצעה אל מחוץ לחוק. למרות זאת החליטו אנשי אל-ארד להשתתף בבחירות לכנסת השישית, בניגוד לרעת בית-הדין, ראוי האמנתי כי היה זה מצידם צעד כן של השלמה עם קיום ישראל. ירדור התנדב לפעול כבא"כוח הרשימה, שהיתה, כמובן, כולה ערבית. כתוצאה מכך נכנס ירדור להיסטוריה. הרשימה נפסלה על-ידי ועדת-הבחירות, והגישה ערעור לבית-הדין. בית-הדין מישפט

דחה את הערעור בפסק-דין היסטורי, ברוב של שני שופטים (לנדוי ווסמן) נגד אחד (חיים כהן). פסק-הדין מעורר ויכוח עז עד עצם היום הזה, בייחוד בקרב מישפטים, ומצוטט בכל סיפרי-הלימוד תחת הכותרת "ירדור נגד ועדת-הבחירות המרכזית".

יש הברל עצום בין אל-ארד ובין הרשימה המתקרמת לשלום, ובית-הדין העליון הכיר השבוע פה-אחד בהברל עצום זה. אך גם היא נפסלה, וגם היא הגישה ערעור לבית-הדין העליון. מכיוון שאני מכהן רישמית כבא"כוח הרשימה, נשא הערעור את שמי.

קיוויתי על כן שגם אני אכנס, כמו ירדור, לסיפרי המישפטים. מה גם שהשם ירדור הועלה עשרות פעמים במהלך הדיון הארוך, כשכל הצדדים מבטאים אותו בצורות מוטעות: ירדור, יארדור, ועוד. אבל אותי קיפחו בצורה נוראה.

בית-הדין מישפט החליט לחבר יחד את הערעור שלנו (3/84) עם הערעור של רשימת כ"י, שהוגש לפניו (2/84). על הערעור הוא חתם אחד בשם נאמן. עכשיו צפוייה לי הסכנה שגם פסק-הדין יהיה משותף, ויישא את השם. נאמן ואחרים נגד ועדת-הבחירות המרכזית. אז אני שוטח את בקשתי לפני השופטים: אגא, אנא הפרידו! אני לא רוצה להיות "אחרים". תנו לנאמן את אשר לנאמן, ואל תגזלו את חלקי הקטן ברפי ההיסטוריה. הקדישו לרשימה המתקרמת פסק-דין נפרד, כדי שההורות הבאים ילמדו על "אבנרי נגד ועדת-הבחירות המרכזית".

ירדור

ארנס הפכפך

כל הבליסטראות הנוראות של רק"ח מכוונות ברגע זה אלי אישית. מדי יום מקדיש לי אל-איתחאד, ביטאון המילגה, שלושה-ארבעה מאמרים. אני פאשיסט. אני פושע-מילחמה. אני סוכן השב"כ. היפתי

קין והבל אחים היו. קין הרג את הבל, אלוהים אמר לו: קול רמי אחרי צועקים אלי מן הארמה. וישם אלוהים לקין אות. מאז אנחנו מרכיבים על אות-קין. אם אלוהים עדיין מתערב בעניינים ומפקח על המתרחש כאן, הוא היה ממציא עכשיו את אות-הבל. את האות הזה היה שם לכל האחרים לתעמולה-הבחירות. קין הרג ארנס אחר, והיה זה פשע נורא. מנהלי התעמולה של הבחירות הורגים אומה שלמה בטימטומם. הם הורגים את הרמוקרטיה הוקוקה לויכוח אמיתי, גלוי וכן על הבעיות, הסכנות והסיכויים העומדים לפני המדינה, ועל הפיתרונות השונים המוצעים על-ידי המתמודדים בבחירות. ואילו אנחנו קופצים מפרק ד' של ספר בראשית, המספר על פרשת הבל, ישר אל פרק ו', המספר על המבול. ארובות השמיים נפתחו ומבול של ריבירי הבל יורד על הארץ. והיה המבול ארבעים יום של מערכת-הבחירות על הארץ. ויגברו המים העכורים של התעמולה מאור מאור, ויכסו כל ההרים הגבהים אשר תחת כל השמיים. אחרי מבול זה של תיפלות ואיוולת, כזכר ורמייה — מה יישאר?

אמנון זימרי ופינחס רובינשטיין

בין כל תשדירי-הבחירות, האחד שריבירי ישר לעניין היה של אמנון רובינשטיין. דוגרי. כלי חוכמות. מילים כדורבנות. מילחמת-הלבנון. כאסח. זועוע. מילחמה איומה. מטורפת. ומול מילחמה זו — איש אחד. אמנון רובינשטיין. הוא התנגד. הוא הטיף נגדה. הוא עורר את הציבור נגדה. הוא נאם נגדה בהפגנת-המונים. מילים כדורבנות. אבל, למרבה הצער, מילים שאינן תואמות את האמת.

אמנון רובינשטיין תמך במילחמה הזאת בכל ליבו. הוא הצביע בעדה בהצבעה המכרעת — והיחידה! — שהיתה בכנסת בימים הראשונים — הצבעת-האימון לממשלת בני-גורן-רפול. ש' נערכה ביום ה' 8 ביולי 1982.

שעה קלה לפני ההצבעה הוריע מנחם בגין מעל דוכן הכנסת, כתום נאום-התשובה שלו, כי מי שיצביע נגד אי-האמון יבוע בכך תמיכה בהחלטת הממשלה לצאת למילחמה. אמנון רובינשטיין הרים את ידו והצביע בעד המילחמה. חברו לסיעה, מרדכי וירשובסקי, "לא השתתף בהצבעה". גם הוא לא הצביע נגד המילחמה, והוא גם לא נמנע מהצבעה. "א"י השתתפת בהצבעה" היא הצורה המתונה ביותר של הסתייגות.

ביום ה' 8 ביולי, וביומיים שקדמו לו, נהרגו מאות מחיילינו, נוסף על אלפי הלבנונים והפלסטינים. הם לא היו נהרגים אילו ידע הליכוד כי סיעת המערך (כולל ר"ץ) ושינוי יצביעו נגד המילחמה. אי-אפשר לצאת למילחמה כאשר יש מיעוט מאסיבי של 57 חברי-כנסת המתנגד לה.

נכון, אמנון רובינשטיין התחרט לאחר-מכן, ושינה את דעתו. זה מותר. אומנם, אין זה מחזיר לחיים את המתים, אך זה מעיד לפחות על התפכחות. מודה ועונב — ירוחם. אלא מאי — אל יופיע איש כזה כריעבר כמי שהיו לו העוז והתבונה לקום ולהתנגד ברגע שנחשולים אדירים של התלהבות ומלחמתית הציפיו את הארץ. אל יעמיד פנים שהתנגד למילחמה ברגעים המכריעים — בלילה של ה' 5 ביולי, כאשר המערך קרא לצה"ל לפלוש ללבנון, ביום ה' 6 ביולי, בהצבעה של ה' 8 ביולי. יקום-נא ויכריז: טעיתי. היתה זאת טעות חמורה מאין כמוה. אני מצטער עליה. אולי זה אומר משהו לגבי היכולת שלי לתפקד בעיתות משבר.

יקום-נא ויודה: היו אחרים שלא טעו. שהעזו להתנגד כבר אז. אני מסיר לפניכם את הכובע. אולי הם מתאימים יותר ממני לייצג את מחנה-השלום, כי הם הוכיחו שאפשר לסמוך עליהם רווקא לעת משבר.

כל זה בסדר. אך ארנס המטיף להגינות, והמבקש להפוך את עצמו לסמל היושר הציבורי, אל לו לזרות חול בעיני הציבור ולסמוך על קוצר זיכרונו. שמא יאמר עליו, כרברי ינאי, שהוא עושה מעשים של זימרי ומבקש בקלפי שרר של פינחס.

אני בסיפרי ההיסטוריה

השבוע הפסדתי את מקומי בהיסטוריה. וזה מרגיז. ידענו כי העירעור שהגישה הרשימה המתקרמת לשלום נגד ועדת-הבחירות המרכזית יהיה תמורה בתולדות המישפט הישראלי. כל השתתפים בדיון — השופטים עצמם, הפרקליטים והצדדים — היו מודעים לכך שפסק-הדין של חמשת השופטים.